

MONITORING PRZYRODY

- ochrona przyrody zaczyna się od wiedzy

CZYM JEST MONITORING PRZYRODY?

foto: Joanna Perzajewska

Monitoringiem przyrodniczym nazywamy system **regularnych obserwacji i pomiarów** wybranych elementów przyrody (gatunków roślin i zwierząt, siedlisk oraz elementów krajobrazu) **prowadzonych w celu uzyskania informacji o zmianach tych elementów w czasie**. Celem monitoringu jest ocena stanu ochrony przyrody, ocena skuteczności działań ochronnych i dostarczanie danych do podejmowania decyzji dotyczących ochrony środowiska. W Polsce monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych został zainicjowany w 2006r.

MONITORING W POLSCE

Za Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ) odpowiada w Polsce Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W ramach PMŚ prowadzonych jest kilka różnych monitoringów (np. wód, hałasu, jakości powietrza, jakości gleby i ziemi, itd.), w tym również – **monitoring gatunków zwierząt, roślin i siedlisk przyrodniczych z uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000.** Monitoring przyrody jest w Polsce **obowiązkiem**, wynikającym z "Ustawy o ochronie przyrody" z 2004 roku, która implementuje zapisy tzw. Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG) i Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa 2009/147/WE), będących aktami prawnymi Unii Europejskiej. Ponadto, **monitoring realizowany jest także w związku z innymi międzynarodowymi zobowiązaniami**, m.in. Konwencją o różnorodności biologicznej, Konwencją Ramsarską, Karpacką, Berneńską czy Bońską.

MONITORING GATUNKÓW ZWIERZĄT

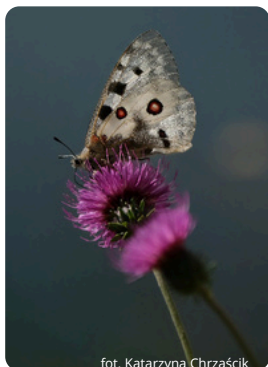

foto: Katarzyna Chrzęściak

Monitoring gatunków zwierząt koordynowany przez GIOŚ, a realizowany w Instytucie Ochrony Przyrody PAN, obejmuje badanie stanu populacji poszczególnych gatunków (z wyłączeniem ptaków), stanu ich siedlisk oraz perspektyw ochrony. Dzięki regularnym obserwacjom możliwe jest wykrywanie zagrożeń, takich jak spadki liczebności czy zmiany środowiskowe, co daje podstawę do prowadzenia działań ochronnych.

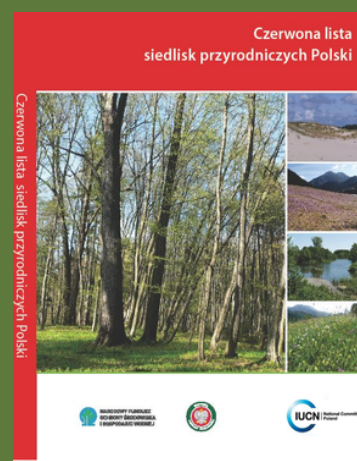
MONITORING SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Monitoring siedlisk przyrodniczych, koordynowany przez GIOŚ, a realizowany m. in. w Instytucie Ochrony Przyrody PAN, ma na celu ocenę stanu i zmian różnych typów siedlisk – od lasów, przez łąki i torfowiska, aż po siedliska wodne czy nadmorskie.

foto: Joanna Perzajewska

Wyniki monitoringu pozwalają ocenić, czy siedliska zachowują swoje wartości przyrodnicze oraz jak wpływają na nie czynniki antropogeniczne i naturalne.

Podstawą działań dotyczących ochrony przyrody jest **aktualna wiedza o jej stanie**. Prowadzony od lat monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych oparty jest w całości na opracowanych w Instytucie Ochrony Przyrody PAN metodykach, stworzonych w oparciu o wypracowaną wiedzę naukową.

Polecamy uwagę również nową monografię wydaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska pt. **"Czerwona lista siedlisk przyrodniczych Polski"**. To pierwsze w Polsce opracowanie, w którym zaprezentowano status zagrożenia 81 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, chronionych w ramach Natura 2000.

Monitoringiem gatunków zwierząt oraz monitoringiem siedlisk zajmują się naukowcy z **Centrum Natura 2000** Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Kontakt: sekretariat@iop.krakow.pl
www.iop.krakow.pl

Spółeczna
Odpowiedzialność
Nauki II

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Projekt „Naukowiec w terenie – wiedza o przyrodzie z pierwszej ręki”, nr POPUL/SP/0514/2023/01, dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II”.